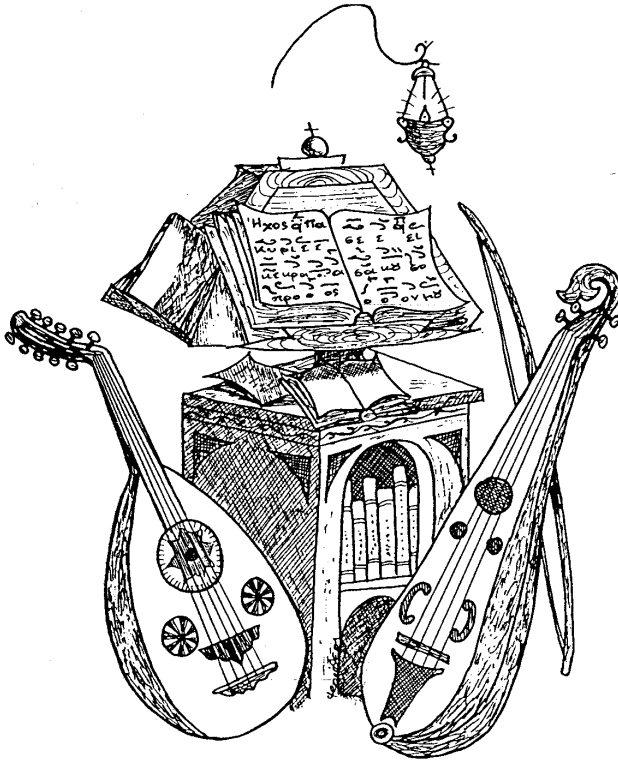

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΥΠΕΡΜΑΧΩΝ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΠΡΟΑΣΠΙΣΤΩΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
«ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ»

«Λείδω ξυνεΐοισι,
θύρας δ' ἐπίθεσθε
βέβηλοι»
(Ορφικόν)

ΕΤΟΣ Β' - ΤΕΥΧΟΣ Αριθμ. 12
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2007

ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ Η ΕΔΡΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ:
ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ 35 Τ.Κ. 15562 ΧΟΛΑΡΓΟΣ
ΑΘΗΝΑ

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ
ΠΡΟΑΞΗΣ ΤΩΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΜΟΥΣΙΚΗΣ
«ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ»**

ΚΩΔ. 7587

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

- 1. Ακρίδας Θεόδωρος**, Πρόεδρος
Αιτωλικού 101, Μεσολόγγι 30200
Τηλ. 26310-28383 ή 24742
- 2. Γκοτσόπουλος Ανδρέας**
Α΄ Αντιπρόεδρος
Δοϊράνης 16, Χολαργός 15562
Τηλ. 210-6577027, κιν. 6979976423
- 3. Ζαρακοβίτης Κων/νος**
Β΄ Αντιπρόεδρος
Αιτωλίας 2, Ηλιούπολη 16341
Τηλ. 210-9920182 & 210-9918584
- 4. Καμπίτσης Δημήτρης Γ.** Γραμματέας
Αρκαδίου 20, Κάτω Χαλάνδρι 15231
Τηλ. 210-6740335
- 5. Κατσιφής Βασίλης**, Ειδ. Γραμματέας
Λ. Κατσώνη 28-30, Δάφνη 17236
Τηλ. 210-9707808
- 6. Σαλάτας Σπυρίδων**, Ταμίας
Ανοιξεως 35, Καματερό 13451
Τηλ. 210-2313092
- 7. Γιάννου Νικόλαος**, Μέλος
Μυκηναϊκών τάφων 24, Σπάτα 19004
Τηλ. 210-6632695
- 8. Τσιντζίρα Βαρβάρα**, Μέλος
Αλαμάνας 7, Βούλα Αττικής 16673
Τηλ. 6945509444
- 9. Κοτρώτσος Παναγιώτης**, Μέλος
Παυσανία 1, Ναύπακτος 30300
Τηλ. 6977577734

ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- 1. Χατζηχρόνου Γεώργιος**,
Αναλήψεως 51, Βριλλήσια 15235
Τηλ. 210-8030259
- 2. Κότσικας Δημήτριος**
Σώσσου 29, Βύρωνας 16233
Τηλ. 210-7600421
- 3. Σιώλος Γρηγόριος**
Δ. Υψηλάντου 6 Καλλιθέα 16777

**Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΥΠΕΡΜΑΧΩΝ
ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ
ΕΝΩΣΗΣ ΠΡΟΑΞΗΣ ΤΩΝ ΤΗΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
«ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ»**

Κων/πολεως 35, ΤΚ 15562 Χολαργός
Τηλ. 210-6577027 κιν. 6979976423

FAX: 2106513840

ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΤΗΣ ΓΝΗΣΙΑΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ – ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Και υπεύθυνος κατά Νόμον

Θεόδωρος Ακρίδας

Πρόεδρος της Π.Ε.Π.Ε.Μ.

«ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ»

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- 1. Θεόδωρος Ακρίδας**
Πρωτοψάλτης – Μουσικολόγος –
Συγγραφέας.
- 2. Βασίλειος Κατσιφής**
Άρχων Μουσικοδ/λος - Πρωτοψάλτης-
Συγγραφέας.
- 3. Θεοδωρακόπουλος Φώτης**,
Πρωτοψάλτης-Χοράρχης.
- 4. Γιάννου Νικόλαος**,
Καθηγητής Μουσικής-Πρωτοψάλτης.

ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Χρήστος Παπαδημητρίου, Δικηγόρος,
Χαρ. Τρικούπη 37,
Μεσολόγγι 30200
Τηλ. 26310-22838

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Φώτης Θεοδωρακόπουλος
Πρωτοψάλτης-Χοράρχης
Αγ. Ιωάννου 19, Αίγιο 25100
Τηλ. 26910-29842 FAX. 26910-23492

«ΗΧΩ»
ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΑΙΤΩΛΙΚΟΥ 101 Τ.Κ. 30200 ΜΕΣΣΟΛΟΓΓΙ

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΕΙΣ ΤΗΣ «ΗΧΟΥΣ»
ΕΠΙ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΟΣ ΤΟΥ Κ.Β.ΝΟΝΗ

Αγαπητοί «ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ»

Στο φύλλο 1710 /9-11-2007 της έγκριτης εφημερίδας «ΟΡΘ. ΤΥΠΟΣ» διαβάσαμε άρθρο του κ. Β.Νόνη με τίτλο «ΑΙ ΕΠΙΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ Κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΝΟΝΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΑΡΑ», το οποίο αφορά και σε δημοσίευμα της Εταιρείας μας «ΗΧΩ». Το Δ.Σ. της «ΗΧΟΥΣ» αποφάσισε ομόφωνα να απαντήσει, με την θερμή παράκληση να δημοσιεύσετε την παρούσα, προς διευκρίνιση των εξής ζητημάτων:

1) Τιμούμε την προσωπικότητα απάντων των συνανθρώπων μας και θεωρούμε ιερή την μνήμη των νεκρών όλου του κόσμου.

2) Κρίνουμε, επαινούμε ή επικρίνουμε μόνον θέσεις, απόψεις, έργα και συμπεριφορές.

3) Αναφέραμε ως «γνωστό μουσικό» τον κ. Νόνη (και όχι πρακτικό λαϊκό οργανοπαίχτη), υιοθετώντας την άποψη του Πτολεμαίου, «Μουσική εστί ρυθμού και μέλους και πάσης οργανικής θεωρίας επιστήμη, μουσικός δε ο έμπειρος τούτων». Και ο κ. Νόνης είναι έμπειρος.

4) Γνωρίζουμε καλώς τα ιδιαίτερος τιμητικά για τον κ. Νόνη α) ότι παραμένει κλασικός στο ψάλλειν του, β) ότι πάντα σεβάστηκε τους τιτάνες των αναλογίων και μαϊστορες της ψαλτικής τέχνης και γ) ότι διαχωρίζει δημοσίως την θέση του από την ομάδα Καρα - Αγγελόπουλου, έστω και μερικώς, έστω και μέσα από τόσες αντιφάσεις.

5) Ουδέποτε συγχέαμε τους επιστήμονες θεωρητικούς με τους τιτάνες και μαϊστορες των αναλογίων. Άλλωστε και ο κορυφαίος Αρχων Πρωτοψάλτης αείμνηστος Θρ. Στανίτσας δήλωσε κάποτε σε φίλους και μαθητές του: «Εγώ μπρέ δεν υπήρξα θεωρητικός ή ιστορικός της

μουσικής μας. Ένα ψαλτάκι ήμουνα(!), που προσπαθούσα να κάνω τη δουλειά μου όσο πιο καλά μπορούσα, σύμφωνα πάντα με όσα είχα ακούσει και διδαχθεί». Ερωτηθείς, όμως για τον Καρά, είπε: «Ποιός είναι αυτός; Που την ξέρει την παράδοση μπρε τζάνε μου; Που και πότε την διδάχτηκε; Ανοίγει το στόμα του και κάνει σαν γριά εκατό χρόνων».

6) Ουδείς εκ των μελών της «ΗΧΟΥΣ» δήλωσε ποτέ «μεγαλοσχήμων», παντογνώστης και μοναδικός. Σεμνυνόμεθα δε, διότι είμαστε άσχετοι με το «ιλαροχορευτικό» ψάλλειν.

7) Ακόμα και οι πρακτικοί ψάλτες γνωρίζουν ότι ο φθόγγος Γα στον Δ' ήχο πρέπει να «γλύφει τον ΑΓΙΑ» δηλαδή τον Δι. Αλλά μόνον στα εκ του Δι παπαδικά μέλη του Δ' ήχου. Όχι και στους ήχους Α', Β', Πλ Α' και Πλ Δ'.

8) Για πρώτη φορά πληροφορούμαστε από τον κ. Νόνη ότι «τρεις Πατριάρχαι...παρεκάλεσαν (τον Σ.Καρά) να μορφώσει έναν ή δύο καλλίφωνους νέους», για τον Πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό, «που βρισκόταν την εποχή εκείνη σε μεγάλη παρακμή(!!!). Μα, θα άφηνε ανεκμετάλλευτη μια τέτοια ευκαιρία ο Καράς; Σαφώς όχι. Θα την έγγραφε μάλιστα με χρυσά γράμματα σαν μότο στο θεωρητικό του. Όμως, στα προλεγόμενα του θεωρητικού του ο Σ.Καράς αναφέρει αορίστως ότι για την συγγραφή του συνετέλεσαν «εκ Θεού συγκυρία», όπως «η κατά την 24ην Δεκεμβρίου του 1940 εκ τυχαίας χειρονομίας, πτώσις του μουσικού παλαιογραφικού παραπετάσματος, ήτις επέτρεψε να φανεί το μέχρι τότε αγνοούμενον και σήμερον ακόμη αμφισβητούμενον παρά των αγνοούντων αυτό σύστημα της παλαιότερας μουσικής γραφής» (Σ.Καρά θεωρητικόν Τ.Α. σελ. δ'). Αυτή είναι η «επιστημονική τεκμηρίωση» του Σ. Καρά για την συγγραφή του θεωρητικού του και την επαναφορά των 7 συμβόλων της μουσικής παλαιογραφίας. Όμως, το θεωρητικό του Καρά εκδόθηκε το 1982 επί Πατριαρχείας του αιμνήστου Δημητρίου, του φερομένου από τον κ. Νόνη ως του τρίτου Πατριάρχου, που «παρεκάλεσε» τον Σ.Καρά να «μορφώσει» τους

Πατριαρχικούς ψάλτες. Ο αείμνηστος Πατριάρχης Δημήτριος, λοιπόν, υιοθέτησε το θεωρητικό του Καρά και το επέβαλε στο Πατριαρχείο για να «μορφωθούν» οι Πατριαρχικοί Ψάλτες; Ασφαλώς ΟΧΙ. Καί ακόμα, κατά τις εποχές που στο Οικουμενικό Πατριαρχείο μεσουρανούσαν οι μέγιστοι μαϊστορες της ψαλτικής τέχνης, Ιάκωβος Ναυπλιώτης ο Μεγαλοπρεπής, ο Κωνσταντίνος Πρίγγος ο ηδύμολπος, Θρασύβουλος Στανίτσας ο καλλικέλαδος και Βασίλειος Νικολαΐδης ο και εμβριθής επιστήμων της μουσικής μας, αυτοί, λοιπόν, οι ανεπανάληπτοι τιτάνες των αναλογίων, έφεραν σε «μεγάλη παρακμή» την ψαλτική τέχνη στο Πατριαρχείο; (Θεός φυλάξοι!). Εν τωιαύτη περιπτώση, γιατί ο κ. Νόνης το 1976 δεν ακολούθησε τον Σ. Καρά «στην συναυλία του στο Λονδίνο... και ακολούθησε τον Θρ. Στανίτσα στις Βρυξέλλες», όπως δηλώνει; Από όλα τα παραπάνω συμπεραίνεται ασφαλώς, ότι αυτή η πρωτοφανής είδηση του κ.Νόνη περί παρακλήσεων των τριών Πατριαρχών προς τον Σ. Καρά να «μορφώσει» τους Πατριαρχικούς ψάλτες, πέραν του ότι οφθαλμοφανώς απέχει της αληθείας, είναι και ασέβεια προς το Οικουμενικό Πατριαρχείο, τους Πατριαρχικούς ψάλτες και την ιστορία.

9) Ο κ. Νόνης γράφει ότι «υπερασπίζεται με τόσο πάθος τον Σ. Καρά... Διότι οι επικριτές του τον πολέμησαν με λύσσα αμέσως μετά τον θάνατό του, ενώ έζησε σχεδόν ένα αιώνα και είχαν τον καιρό να του επιτεθούν όσο ήταν στη ζωή...(και λένε οι επικριτές του) «ότι δεν ήταν καλλίφωνος, ενώ έπρεπε να γνωρίζουν ότι είχε κάνει έξι εγχειρήσεις και δεν του συμπαραστάθηκαν, όπως σωστά έπραξαν για τον καλλικέλαδο Μανώλη Χατζημάρκο...». Η αλήθειά είναι ότι: παρ' ότι ο Σ. Καράς «εν ζωή» ήταν αντίθετος στα καθιερωμένα της Ελληνικής μουσικής και σ' όλους τους μουσικούς (και συνεχίζει μετά θάνατον με το θεωρητικό του), η πλειοψηφία των θεραπόντων της μουσικής μας δεν τον αξιολογούσε σοβαρά. Κάποιοι ελάχιστοι, που αντιδρούσαν, εισέπραταν από τον ίδιο και τους συναυτώ, έντονες αποδοκιμασίες, ως -δήθεν- αδαείς

και άσχετοι. Μετά τον θάνατό του πλήθυναν οι αντιδράσεις κατά των μουσικών δοξασιών και της τεχνοτροπίας του, (και όχι κατά της προσωπικότητας και της μνήμης του), διότι κάποιοι διάδοχοί του «ξεσπάθωσαν» αγρίως κατά των «παραδεδωμένων» και των προσηλωμένων σε αυτά, προσπαθώντας - μετά υπερμέτρου φανατισμού - να επιβάλουν τις εξωπραγματικές δοξασίες και το «ιλαροχορευτικό» ψάλλειν του Σ. Καρά. Αλλά και ο Ηρόστρατος, ο Άρειος κ.α. έφυγαν από τη ζωή προ χιλιετών. Αυτό δεν σημαίνει ότι σήμερα δεν επιτρέπεται σε κανέναν να κρίνει τις απόψεις και τις πράξεις τους. Εξάλλου, ουδέποτε ο Καράς διέθετε καλλιφωνία. Ίσως και γι' αυτό δεν συμπαθούσε τις καλλιφωνίες. Εάν- με άκρα μυστικότητα- προσπάθησε με «έξι εγχειρήσεις» να αποκτήσει αυτό που του στέρησε η φύση, σίγουρα θα το ξεχνούσε και ο ίδιος. Και είναι τελείως άστοχο να συγκρίνει κανείς την - κατά γενική ομολογία- κακοφωνία του Σ. Καρά, με την σπάνια καλλιφωνία του Μανώλη Χατζημάρκου. Όπως, επίσης, είναι τελείως αδόκιμο να αποκαλεί κάποιος «σοφό διδάσκαλο του γένους» τον Σ.Καρά, επειδή αποστασιοποιήθηκε τόσο από τα παραδεδωμένα της Εθνικής των Ελλήνων μουσικής.

Γράφει ακόμα ο κ. Νόνης για τους προσηλωμένους στα καθιερωμένα τα εξής: «Είναι φανερό πλέον ότι δεν τους ενδιαφέρει το Μέγα Θεωρητικόν του Χρυσάνθου και το ανέκδοτο χειρόγραφο από την βιβλιοθήκη της Δημητσάνας...». Ε, όχι και τέτοια αντιστροφή των γεγονότων. Με τη φόρα της παλινδρόμησης, που πήρε η ομάδα των διαδόχων του Καρά σε λίγο θα υποβάλουν μήνυση στους προσηλωμένους στα καθιερωμένα, διότι...αλλοτριώνουν την μουσική μας, προσπαθώντας να επιβάλουν το εξωπραγματικό θεωρητικό του Καρά!!! Θα αποφύγουμε να σχολιάσουμε άλλες παραγράφους του κ.Νόνη.

Επιτέλους, για να είναι «ενημερωμένοι σωστά οι αναγνώστες του Ο.Τ.»- και όσοι ασχολούνται με το ζήτημα-, ώστε «να κρίνουν τον χαρακτήρα» του καθενός και να

πληροφορηθούν ποιούς «τόσον όψιμα τους πήρε ο πόνος για το Μέγα Θεωρητικό του Χρυσάνθου», όπως γράφει ο κ. Νόνης, τον παρακαλούμε να απαντήσει λακωνικώς, ευθέως και ειλικρινώς στα παρακάτω ερωτήματα:

1) Με ποιά επιστημονική συνεργασία, ποιές κριτικές και ποιά έγκριση γράφτηκε και εκδόθηκε το θεωρητικό του Σ.Καρά;

2) Την από αιώνες καθιερωμένη δηχία - απόρροια των 8 αρχαιοελληνικών τρόπων - γιατί ο Καράς την έκανε 42ηχία;

3) Τις 17 κλίμακες της Ελληνικής μουσικής, γιατί ο Καράς τις έκανε 183;

4) Γιατί με την -κατα κόρον- χρήση σημείων αλλοιώσεως ο Καράς δεν αφήνει ποτέ συγκεκριμένο τονικό διάστημα;

5) Γιατί ο κ. Νόνης δεν εφαρμόζει στην πράξη αυτή την πολυηχία, την πολυκλιμακολογία και τα -μονίμως- αφηρημένα διαστήματα;

6) Ποιοί ενστερνίστηκαν τις θεωρίες Καρά και ποιοί προσπαθούν να τις επιβάλουν πειθαναγκαστικώς;

7) Με ποιά έγκριση εισήχθη στην εκπαίδευση το αποστασιοποιημένο από την Ελληνική μουσική θεωρητικό του Καρά;

8) Τι περισσότερο θα προσφέρει στην πράξη η επανέκδοση του Μεγάλου Θεωρητικού του Χρυσάνθου- έστω με την ενσωμάτωση του αυτογράφου του- από την ομάδα Καρά - Αγγελόπουλου;

9) Μετά την έκδοση αυτή, που επιμελήθηκε ο κ.Κωνσταντίνου, θα αποσυρθεί το προηγούμενο θεωρητικό του ίδιου του κ. Κωνσταντίνου, - που στηρίζεται στις δοξασίες Καρά;

10) Μετά το - πραγματικά - πολύ όψιμο ενδιαφέρον για το θεωρητικό του Χρυσάνθου από την ομάδα Καρά - Αγγελόπουλου, θα αποκηρύξουν τις δοξασίες Καρά και - κυρίως - θα διορθώσουν το «ιλαροχορευτικό» ψάλλειν τους;

Αυτά περιμένουν να πληροφορηθούν οι απανταχού του Ελληνισμού και της Ορθοδοξίας πιστοί τηρητές των μουσικών μας παραδόσεων, προκειμένου να είναι «ενημερωμένοι σωστά και να κρίνουν τον χαρακτήρα» του καθενός.

Επαναλαμβάνουμε ότι πέραν των μουσικολογικών μας διαφορών, εκτιμούμε βαθύτατα τον κ. Νόνη (όπως και κάθε άλλον) ως άνθρωπο και ως φίλο. Δεν μειώνεται η προσωπικότητα και το ήθος του αν παρασύρθηκε σε κάποιες άστοχες θέσεις και απόψεις (όχι στην τεχνοτροπία) και βρέθηκε σε κάποιες δυσάρεστες δίνες. Απλώς, αγνόησε - ίσως προς στιγμήν - την σοφή λαϊκή παροιμία, που λέει: **«Μαζί με τα ξερά, καίγονται και τα χλωρά»**

ΤΟ Δ.Σ. ΤΗΣ «ΗΧΟΥΣ»

----- . -----

**Προς νέο μουσικολογικό ζήτημα και διχασμό στην
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΟΡΘΟΔΟΣΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ;**

Δημητρίου Παπαδημητρίου.
Δασκάλου - Ιεροψάλτου.
Πρέβεζα, 26 Οκτωβρίου 2002
(Εορτή του Αγίου Δημητρίου).

*"Εγώ γαρ οίδα...ότι
εισελεύσονται λύκοι βαρείς...
μη φειδόμενοι του ποιμνίου..."*
(Η Αγ.Γραφή)

Σπεύδω εξ αρχής να διαβεβαιώσω τους πάντες και να δηλώσω: Α) Δέν έχω κάνει μουσικές και θεωρητικές σπουδές ανώτερες. Και δέν έχω σκοπό και διάθεση να μπλέξω στον δαιδαλώδη λαβύρινθο των θεωρητικών ατέρμονων και κουραστικών αναλύσεων και σε μουσικολογικές παραθέσεις και αντιπαραθέσεις. Και Β) Η μακρόχρονη και με

πάθος ενασχόληση μου με την Εκκλησιαστική Μουσική, το Ιερό Αναλόγιο και το αθάνατο και γνήσιο παραδοσιακό Δημοτικό τραγούδι με ωθεί στο να διατυπώσω τις παρακάτω σκέψεις:

1. Ψάλλω προσευχόμενος και προσεύχομαι ψάλλοντας επί σαράντα πέντε, συναπτά έτη. Τα πάτρια μαθήματα, τα καθιερωμένα και ενδεδειγμένα στη Θεία Λειτουργία. Όπως τα έμαθα από τους αείμνηστους δασκάλους μου Ιωάννη Νούλα και Σωτήρη Τάτη, στο Ιεροδιδασκαλείο Βελλάς Ιωαννίνων. Με διαρκή μελέτη και προσοχή προετοιμαζόμουν για την πιστότερη απόδοση των Ύμων και την αρτιότερη εκτέλεση. Η καρδιά μου γέμιζε με άφατη χαρά και συγκίνηση και η ψηχή μου ανέβαινε σε ουράνια δώματα ευφροσύνης, ακούγοντας γιγάντια ιεροψαλτικά αναστήματα από την πλούσια ταινιοθήκη μου, όπως έναν Ιάκωβο Ναυπλιώτη, έναν Κωνσταντίνο Πρίγγο, έναν Θρασύβουλο Στανίτσα, έναν Χρύσανθο Θεοδοσόπουλο, έναν Βασίλειο Νικολαΐδη κ.ά. Ωρες ατέλειωτες μελέτης ακρόασης και ψυχικής απόλαυσης. Παράλληλα ασχολούμαι και με το παραδοσιακό, το γνήσιο παραδοσιακό Δημοτικό τραγούδι, δημιουργώντας στο χωριό μου στο Θεσπρωτικό Πρέβεζας μεικτή χορωδία από σαράντα τόσα άτομα την οποία και διευθίνω μέχρι και σήμερα μη φειδόμενος χρόνου και μόχθου, ανιδιοτελώς.

2. Ανάμεσα στους μουσικοδιδασκάλους άκουγα πολύ παλιά (από το ραδιοφωνικό σταθμό των Ενόπλων, αν θυμάμαι καλά) και τον μακαριστό Σίμωνα Καρρά. Με συγκινούσε τότε ο μόχθος του. Έψαχνε και ξετρύπωνε τραγουδιστές, ψάλτες, καλοφωνάρηδες, μονοφωνάρηδες και τους κατέγραφε με πάθος και ατέλειωτη υπομονή. Δεν γνωρίζω όμως αν όλοι αυτοί ήσαν αυθεντικοί εκτελεστές και ό,τι καλύτερο για την εποχή εκείνη. Πάντως αρκετοί απ' αυτούς στις μαγνητοφωνήσεις ακούγονται φάλτσοι και κακόφωνοι, και σε καμιά περίπτωση δεν τους δέχομαι ως τραγουδιστικά πρότυπα. Για παράδειγμα αναφέρω το τραγούδι του Κατσαντώνη. Ο συμπαθής και κατά τα άλλα ηπειρώτης λαϊκός τρα-

γουδιστής πραγματικά το...''εκτελεί'' με τον τρόπο που το τραγουδάει.

3. Αρκετές φορές, επίσης, άκουγα τον μακαρίτη ως εκτελεστή σε ψαλμωδίες και Δημοτικά τραγούδια, είτε σε μονωδία, είτε με τη χορωδία του. Κάτι δεν μου άρεσε στην εκτέλεση. Κάτι μ' ενοχλούσε στην απόδοση. Και δεν ήταν θέμα φωνής (αυτό που λέμε "λαρύγγι"). Ήταν ο τρόπος, με τον οποίο απάγγελλε τις μουσικές γραμμές. Αργότερα προμηθεύτικα και τα ογκώδη βιβλία του, τα οποία και μελέτησα. Στην αρχή από περιέργεια. Ύστερα όμως, από κάποια ανησυχία, που άρχισε να με διακατέχει. Δέν ξέρω, αλλά η αναφορά του στο δυσνόητο θεωρητικό τους, στα σημαδόφωνα που καταργήθηκαν (και μάλιστα στα επτά από τα σαράντα) με τις επίσημες μεταγραφές που φέρουν την έγκριση της Μητέρας Εκκλησίας, του Συστήματος της Βυζαντινής Μουσικής της παλαιάς γραφής στη νέα, συνοδευόμενη, με αυστηρή κριτική προς την Πατριαρχική Επιτροπή του 1814 και η απαίτησή του να επανέλθουν σε χρήση, μου προκάλεσε δυσαρέσκεια, θλίψη και παραπέρα προβληματισμό: "Είναι λειψό το και με έγκριση της Μητέρας Εκκλησίας Σύστημα των Τριών Δασκάλων Γρηγορίου, Χουρμουζίου και Χρυσάνθου, με το οποίο τόσο και τόσο μάθανε και μαθαίνουν τη Βυζαντινή Μουσική; Δεν έχει πληρότητα; Άρα κι εγώ λειψά τα έμαθα στο Ιεροδιδασκαλείο Βελλάς;" Και παράλληλα: "Από πού γνώριζε ο μακαρίτης Σίμων Καρράς τον τρόπο εκτέλεσης, το πώς πρέπει να λέγονται δηλαδή αυτά τα τόσο σπουδαία κατ' αυτόν σημαδόφωνα, και τα εκτελεί κατά τον τρόπο που τα εκτελεί; Πώς, επίσης, τόσοι ονομαστοί και αξιόλογοι Πρωτοψάλτες και Μαϊστορες της Ψαλτικής Τέχνης τα αγνοούσαν στην εκφορά της μουσικής γραμμής;". Τέτοια ερωτήματα με ταλάνιζαν. Κάποτε μετέφερα τα αγωνιώδη ερωτήματα μου και τις απορίες μου στον πολίο γέροντα καλλικέλαδο Πρωτοψάλτη του Μητροπολιτικού Ναού Ιωαννίνων και δάσκαλό μου στο Ιεροδιδασκαλείο, βαθύ γνώστη της Βυζαντινής Παρασημαντικής, Σωτήριο Τάτη. Θυμάμαι: χαμογέλασε και

μου είπε: "Δημήτριε, τα γραμμένα σημαδόφωνα δεν διδάσκονται. Μαθαίνονται και εκτελούνται μόνο με το αυτί και το λαρύγγι. Όποιος έχει βιωμένα ακούσματα τα καταφέρει με το λαρύγγι του. Εσύ να μελετάς και να ψάλλεις όπως έμαθες και άκουσες από μένα και από τους άλλους δασκάλους σου στη Βελλά".

4. Τα χρόνια κυλούσαν. Ο Σίμων Καρράς, πλήρης ημερών, εγκατέλειψε τον μάταιο τούτο κόσμο και απήλθε στην αιωνιότητα. Στο μεταξύ κάποιοι ισχυρίζονται ότι είναι μαθητές του Καρά, μεταξύ των οποίων και ο αξιότιμος κ. Λυκούργος Αγγελόπουλος. Αυτός και με τη βοήθεια άλλων συνεργατών του, ανέλαβε με πρωτοφανές πείσμα και πάθος να καταφέρει εκείνο που δεν μπόρεσε και δεν πρόφτασε να κάνει ο δάσκαλός του. Να επιβάλει δηλαδή την επαναφορά και εκτέλεση των σημαδόφωνων που καταργήθηκαν από την Επιτροπή των Τριών Δασκάλων. Με την Ελληνική Βυζαντινή Χορωδία, στις εμφανίσεις εδώ και στο εξωτερικό και με την διδασκαλία του στο Ωδείο και στο Εκπαιδευτήριο που διδάσκει (και με τους ανά την Ελλάδα μαθητές του σε Ωδεία και σχολεία) εκτελεί κατά τρόπο απάδοντα, κατά την ταπεινή μου γνώμη, την Εκκλησιαστική Μουσική, σύμφωνα με το σύστημα του δασκάλου του και της Σχολής Σίμονα Καρρά. Τα ακούσματα των εκτελέσεων του κ. Αγγελόπουλου και των λοιπών ομοϊδεατών του και συνοδοιπόρων του δεν έχουν σχέση με τα ακούσματα που έφτασαν σε μας με τους μεγάλους βάρδους του Ιερού Αναλογίου (Ναυπλιώτης-Πρίγγος - Στανίτσας - Νικολαΐδης - κ.ά.) και φαντάζουν καινοφανή και ανούσια, διότι αλλοιώνουν τα καθιερωμένα από αιώνες τονικά διαστήματα και γένη, μετατρέπουν την φυσιογνωμική δομή των ήχων και παραλλάσσουν την οξύτητα των μουσικών έλξεων. Αποτέλεσμα να δημιουργηθεί σάλος στην τάξη των Ιεροψαλτών με δυσάρεστη κατάληξη τον διχασμό και την σεισμική σύγχυση στο οικοδόμημα της λατρευτικής μας Μουσικής.

5. Απέναντι στο φαινόμενο "Αγγελόπουλος" αντέδρασαν έγκριτοι πρωτοψάλτες συνάδελφοι και έγκυροι

μουσικολόγοι με δημοσιεύσεις αλληπάλληλες, με κριτικές, με αναλύσεις. Επεσήμαναν το φαινόμενο και κατέδειξαν τον σοβαρότατο κίνδυνο που διατρέχει η Βυζαντινή Ελληνική Ανατολική Μουσική Παράδοση σήμερα από τέτοιες ανεπίτρεπτες ενέργειες.

Μέχρι εδώ αγαπητοί και ευγενικοί μου αναγνώστες, προσπάθησα να παρουσιάσω το σοβαρότατο αυτό θέμα, με όσο το δυνατόν σύντομο λόγο. Θέλω, όμως, ολοκληρώνοντας την αναφορά μου στο ζήτημα αυτό να πώ, επί πλέον, και τα εξής.

Και τώρα τί γίνεται από' δώ και πέρα; Η εποχή μας, σαρωτική σε ιδέες και αξίες δυσκολεύει και αποτρέπει τέτοια ενδιαφέροντα. Τι θα γίνει λοιπόν; Θα αφηθεί ο καθένας "ειδήμων και σοφός" να παίζει με τα ιερά και τα όσια; Να βάζει θρυαλλίδα στα θεμέλια και αγκωνάρια της παράδοσης για την οποία τόσο κοπτόμαστε; Πάμε για "αποκατάσταση" ή για "μετάλλαξη" της πατρικής μας κληρονομιάς; Βρήκαμε μια δημοτική τραγουδιστική παράδοση και μια εκκλησιαστική Μουσική και ποίηση, την ωραιότερη του κόσμου, όπως ομολογούν ξένοι ερευνητές. Έχουμε καθήκον και υποχρέωση να τη διατηρήσουμε και να την κληρονομήσουμε στα παιδιά μας και στα εγγόνια μας ή θα την αφήσουμε παιδικό άθυρμα στα κέφια και...τις ιδιοτροπίες του κάθε "ειδικού";

Αγαπητέ κ. Αγγελόπουλε, αγαπητοί Συνάδελφοι Πρωτοψάλτες, Λαμπαδάριοι και απλοί ψάλτες της Ελλαδικής Εκκλησίας.

Αγαπητοί Πρόεδροι και Μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των Ιεροψαλτικών μας Συλλόγων και Συνδέσμων, αγαπητή Ομοσπονδία. Μας αγγίζει το θέμα; Μας διακατέχει αγωνία για το παρόν και το μέλλον της Ιερής παρακαταθήκης; Ή αναπαυόμαστε στις καρέκλες και τις σφραγίδες μας; Οφείλουμε να είμαστε πολυόμματα χερουβείμ για να βλέπουμε και να διακρίνουμε τις απaráδεκτες κι επικίνδυνες καινοτομίες στο αρχέγονο σώμα της Μουσικής μας; Αν ναι, τι κάνουμε; Πώς αντιδρούμε απέναντι

στους αδίστακους καινοτόμους, οι οποίοι δεν γνωρίζω και δεν ξέρω, κάτω από ποιές κραταιές παρωπίδες κινούνται, ομαδοποιούνται και σχηματίζουν άτυπο μεν, επικίνδυνο δε, δραστικό κύκλωμα πισωγυριστών, στο όνομα της καθημαγμένης Παράδοσης μας; Που είναι η συνέπεια της συναίσθησής μας; Πού είναι το πείσμα μας, η αντίστασή μας απέναντι στις καινοφανείς θεωρίες και στους εκφραστές τους, που τείνουν να εξαπλωθούν, δίκην επιδημίας, μέσα από μια σοβαροφανή αγαθοποιία και πλούσια αμειβόμενη προσφορά;

Μακαριώτατε και Σεβαστή Ιεραρχία της Εκκλησίας μας.

Γιατί δεν επεμβαίνετε δραστικά να σταματήσει η ζημιογόνα κατάσταση; Γιατί χαϊδεύετε τους καινοτόμους; Γιατί δεν αναθέτετε σε μια Επιτροπή να ασχοληθεί και αφού μελετήσει το θέμα να εισηγηθεί στην Ι. Σύνοδο σχετικά, ώστε η απόφαση της τελευταίας να αποβεί ο καταλύτης αυτού του διχασμού και του παραπέρα διασυρμού όλων μας; Μου είναι αδιανόητο να δεχθώ ότι δεν αντιλαμβάνεσθε το πλήγμα που καταφέρεται σήμερα στη λατρευτική μας μουσική κληρονομιά με τέτοιου είδους παρεμβάσεις. Πλήττεται η Μουσική μας στην εσωτερική της διάσταση και εμφανίζεται να παραπαίει, αφού παρουσιάζεται να...συστέλλεται και να... διαστέλλεται, ανάλογα με τα κέφια του κάθε ερευνητή και "επαΐοντα".

Παναγιώτατε Δέσποτα του Οικουμενικού μας Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως κ. Βαρθολομαίε.

Σίγουρα συμφωνείτε πως: "όποιος στοχάζεται να ωφελήσει το Έθνος και την Εκκλησία είτε κόβοντας την κλωστή των παραδόσεων, καταργώντας και συντρίβοντας το απερασμένο, είτε προσθέτοντας άκριτα και ζημιογόνα στοιχεία, δεν ηξεύρει πόθεν έρχεται και ούτε που θέλει να υπάγει". Τότε, φρονώ πως έχετε και Σείς υποχρέωση, ως κορυφή της Ορθοδοξίας, να πάρετε θέση ενδεδειγμένη και δραστική. Πρέπει να υπερασπισθείτε τη Μουσική μας

Παράδοση, όπως αυτή βγαίνει μέσα από τη Μητέρα Εκκλησία, με τις παραδεδεγμένες μεταρρυθμίσεις και παρεμβάσεις που η ίδια επέβαλε. Το απέριτο και περύτεχνο ορθόδοξο λατρευτικό ύφος των ψαλλομένων δεν είναι σχήμα λόγου, για να το παραλλάσει ο καθένας μας κατά το δοκούν. Είναι απόσταγμα από ιερές μνήμες και καταβολές που δένονται με το είναι του πληρώματος της εκκλησίας, βοηθώντας το έτσι να συνειδητοποιεί την ιστορική του διάρκεια και ιδιοπροσωπία του και να καθορίζει το στίγμα του μέσα στη σημερινή υποβάθμιση των πάντων.

Ίσως ή μάλλον έγραψα πολλά. Ζητάω απ' όλους τη συγγνώμη τους. Διαβεβαιώ όμως, τους πάντες, πως όσα έγραψα είναι απότοκα της προσωπικής μου αγωνίας και του προσωπικού μου ενδιαφέροντος. Δεν στοχεύουν τα γραφόμενά μου να ρίξουν λάδι στη φωτιά. Αντίθετα. Να βοηθήσει να ξεκαθαρίσει το σημερινό νεφέλωμα. Και σαν δάσκαλος που ανάλωσα στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση τριάντα και πλέον έτη (νομίζω πως έχω το δικαίωμα) να πω και τούτο: Δεν μας φτάνει ο γλωσσικός αφελληνισμός;; Δεν μας αρκεί ο φυλετικός, ο εθνικός απογαλακτισμός και ο θρησκευτικός μας αποχρωματισμός, πρέπει σώνει και καλά να υποστούμε και τον μουσικό μας αφανισμό; Βλέπω πως διατρέχουμε θανάσιμο κίνδυνο. Διαισθάνομαι "επί θύραις" παντελή αποϊέρωση του μελωδικού μας θησαυρού, αν συνεχίσουμε έτσι.

Να κλείσω με κάτι που είπε κάποτε ο καλλικέλαδος σεβαστός δάσκαλος της Β.Μουσικής, μακαριστός σήμερα, πρωτοψάλτης Πρέβεζας Φώτιος Δράκος (ενας ακόμα φτασμένος, άκρως παραδοσιακός Πρωτοψάλτης, δεινός εκτελεστής του απέριττου Πατριαρχικού ύφους, που παρέμεινε αφάνης και ξεχασμένος στην ειμαρμένη της επαρχίας):

"...Τώρα δάσκαλε, που το δημοτικό τραγούδι γύφτισε και το ψάλσιμο μαγαρίστηκε από θεομπαίχτες που παριστάνουν τους μουσικούς, τους τραγουδιστάδες και τους ψαλτάδες, εμείς όλοι πρέπει να ξεσηκωθούμε. Να βγούμε απ' τη βολή μας και να αντιδράσουμε..." Είθε.

ΗΜΕΡΙΔΑ ΓΙΑ ΤΟΝ Κ.Α.ΨΑΧΟ

Το Κέντρο Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, την 30-11-07 πραγματοποίησε ημερίδα αφιερωμένη στην μεγάλη μορφή της Ελληνικής μουσικής κατά τον 20^ο αιώνα, τον αείμνηστο Κ.Α.Ψάχο, με θέμα: «Κωνσταντίνος Ψάχος: ο μουσικός, ο λόγιος». Οι εκλεκτοί ομιλητές παρουσίασαν - όσο καλύτερα μπορούσαν - την μεγάλη φυσιογνωμία και το τεράστιο έργο του πρώτου και κορυφαίου μελετητού της μουσικής παλαιογραφίας, διαπρεπούς καθηγητού της Εθνικής των Ελλήνων μουσικής και θεμελιωτού της συστηματικής διδασκαλίας στο Ωδείο Αθηνών από τις αρχές του 20ου αιώνα, αείμνηστου Κων. Ψάχου.

Στην συνέχεια αναδημοσιεύουμε αποσπάσματα άρθρου του μεγάλου καθηγητού της Ελληνικής μουσικής, που είχε δημοσιευτή σε έντυπο στις αρχές του 20ου αιώνα.

«ΕΙΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΑΙΩΝΙΟΝ»

"Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΤΟΥΣ"

Ο Μέγας της αρχαιότητος φιλόσοφος Αριστοτέλης, προβαλών ποτέ το ερώτημα, «Πότερον θετέον την μουσικήν, παιδείαν ή παιδίαν», ουδέν άλλο ηθέλησε να καταδείξη, ειμή ότι η μουσική δεν ωφελεί μόνον τον άνθρωπον χωρίς να τον τέρπη, ουδέ τον τέρπη μόνον χωρίς να τον ωφελεί.

Αν υπάρχει στιγμή ευφρόσυνος, από τας ολίγας εκείνας του καθ' ημέραν βίου, καθ' ην το ωφέλιμον και το τερπνόν, η παιδεία και η παιδία κατ' Αριστοτέλην θλίβουσιν αλλήλων τας χείρας, αύτη είναι η πρώτη εκάστου νέου έτους, καθ' ην πληθύς παιγνίων και σπουδαίων ασχολημάτων, διαφόρων το είδος και ποικίλων την ύλην, αναγκέλουσι του νέου έτους την αρχήν και της νέας περιόδου την αρχωμένην διαβίωσιν. Και της ετησίας ταύτης

θρησκευτικοκοσμικής εορτής ο σπουδαιότερος συντελεστής είναι η μουσική, ήτις μόνη γνωρίζουσα και δυναμένη να γλυκαίνει πως τας πικρίας του ανθρωπίνου βίου, ρίπτει εις την λήθην του απερχομένου έτους τα ατυχή συναντήματα.

Αλλ' η μουσική έχουσα την δύναμιν δια μέν της σεμνής μελωδίας να ωφελή τον άνθρωπον δια δέ της ασέμνου τοιαύτης να τέρπη ίσως, πλήν αλλ' όμως και να βλάβη αυτόν, δικαίως ανέκαθεν εθεωρήθη ως αμφίστομος μάχαιρα, ήτις ειπέρ τις καί άλλη δείται χρήσεως καλής.

Κατά τους αρχαίους ελληνικούς χρόνους, μεγίστη διεξήγετο πάλη μεταξύ των οπαδών της σεμνής μουσικής, ήτις εθεωρείτο θεών εύρημα και δώρον και των της ασέμνου τοιαύτης, ην ο Πλούταρχος αποκαλεί κατεαγυίαν και κατίλην. Αλλά και κατ' αυτούς τους χριστιανικούς χρόνους η πάλη μεταξύ της ιεράς μουσικής και της θυμελικής ουδόλως υστέρησεν. Τουναντίον έφθασεν εις σημείον οξύτατον προσλαβούσα μορφήν δεινού αγώνος, καθ' όν επρωτοστάτησαν πολλοί των Πατέρων της Εκκλησίας όπως ο Χρυσόστομος και άλλοι, ίδια όμως ο σήμερον εορταζόμενος Μέγας της Καπαδοκίας ιεράρχης, ο ουρανοφάντωρ Βασίλειος. Δια τούτον δ' ακριβώς τον λόγον, ο απανταχού Ελληνισμός όλην αυτού την ευγνωμοσύνην, όλον αυτού τον θαυμασμόν πρός τον έξοχον τούτον της εκκλησιαστικής υμνογραφίας ιεροφάντην απεκρυστάλλωσεν εις απλά μεν και απέριττα πλήν υψηλής και ευγενούς λαϊκής εμπνεύσεως άσματα. Και τα άσματα ταύτα, επι μουσικής και ρυθμών αυστηρώς ελληνικών αδόμενα, αγνά και αμόλυντα από την αθάνατον αυτών δημώδη αμφίεσιν διατηρούνται εκ παραδόσεως εν τω στόματι του Ελληνικού λαού.

Εύχομαι από βάθους ψυχής, όπως η κατά το αρχόμενον νέον έτος εναγωνίως αναμενομένη εις το ακέραιον αποκατάστασις των εθνικών ημών δικαίων και πόθων, μη λησμονήση και την αναβίωσιν και αποκατάστασιν όλων εκείνων των τετιμημένων του Έθνους παραδόσεων και των πατρών ημών εθίμων και ηθών, άτινα οι ξένοι αποθαυμάζοντες τιμώσι και γεραίρουσιν, ημείς δε μόνοι οι

Έλληνες αποστέργομεν και περιφρονούμεν, νομίζοντες ότι τέλειον και ωραίον είναι πάν ότι δέν είναι Ελληνικόν.

Κ.Α.ΨΑΧΟΣ

----- . -----
ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Ός απάντηση σε αποστολή έντυπου υλικού, που έστειλε ο επιμελητής της έκδοσης του περιοδικού μας κ. Φώτης Θεοδωρακόπουλος, ο εκλεκτός φίλος και λαμπρός επιστήμων κ. Σόλων Χατζησολωμός από την Κύπρο, έστειλε μια λίαν ενδιαφέρουσα μακροσκελή επιστολή. Μεταξύ άλλων γράφει:

«Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει τόσο το Λεύκωμα του Συλλόγου Ιεροψαλτών Αιγιαλείας «**Ιωάννης ο Κουκουζέλης**», όσο και το τριμηνιαίο περιοδικό σας «**Η Φωνή των Υπέρομαχων**». Αμφότερα αποτυπώνουν τον ένθεο ζήλο και τον πολύ μόχθο που καταβάλλετε, για χάρη κάποιων ωραίων και υψηλών ιδεωδών του Ελληνοχριστιανικού πολιτισμού. Έντονη υπήρξε η συγκίνηση μου για όλα αυτά.

Εν κατακλείδι, επισημαίνω την ανάγκη για επιστροφή και αναδρομή στις πηγές της εκκλησιαστικής βυζαντινής μας μουσικής, που για μέν τη σύγχρονη εκκλησιαστική μουσική παράδοση είναι οι επίσημες εκδόσεις του Πατριαρχείου Κων/πόλεως, από το 1820 κ.ε., για δε τη Μεσαιωνική βυζαντινή μουσική παράδοση, τα χειρόγραφα του 12ου-14ου αι. στο λεγόμενο Round Notation, που είναι μια αρκούντως ερμηνεύσιμη γραφή και αποτυπώνει την αρχέτυπη μορφή και το χαρακτήρα αυτούσιας της μουσικής των βυζαντινών.

Θα είμαι πάντοτε στη διάθεσή σας. Τους χαιρετισμούς και τις ευχές μου στους εκλεκτούς συνεργάτες σας.

Με εξαιρετική εκτίμηση.

Δρ. Σόλων Ι. Χατζησολωμός,
Καθηγητής της Βυζαντινής Μουσικής και Μουσικολογίας,
Θεολόγος, Φιλολόγος, Πρωτοψ., Δρ.Φιλοσοφίας -Τέχνης.
Λεωφόρος Έμπαστ 111, 8250, Πάφος-Κύπρος.
Τηλ. 00307-26939125

Ευχαριστούμε τον διαπρεπή επιστήμονα για τα καλά λόγια και τις επισημάνσεις του και περιμένουμε πάντα τις έγκυρες απόψεις του.

----- . -----

Η ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΕΝΩΣΗ ΙΕΡΟΥΨΑΛΤΩΝ ΣΤΟ ΠΛΕΥΡΟ ΤΩΝ «ΥΠΕΡΜΑΧΩΝ»

Χαιρετίζουμε την προσέγγιση των αδελφών μας Ιεροψαλτών και λοιπών μουσικολογιώτατων λειτουργών της Κύπρου και ευχαριστούμε για την συμπαράστασή τους στους ευγενείς σκοπούς της Ένωσης.

Συγχαίρουμε θερμά τις ποικίλες δραστηριότητές των για την προαγωγή της ψαλτικής Τέχνης, αναμένουμε δε με ενδιαφέρον την εγγραφή όλων των Ιεροψαλτών ως μελών της ένωσης και συνδρομητών του περιοδικού μας, υποσχόμενοι αγαστή συνεργασία προς αμοιβαίαν ικανοποίησιν.

Το Δ.Σ. των «ΥΠΕΡΜΑΧΩΝ»

----- . -----

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Εκφράζουμε θερμές ευχαριστίες προς τον κ.Κων/νο Ζαρακοβίτη (Δρ. φυτοπαθολογίας), ένθερμο λάτρη της των Ελλήνων μουσικής, για την στέγαση των γραφείων μας στο δικό του χώρο, επί πέντε περίπου χρόνια, αφιλοκερδώς, αλλά και για την εν γένει σπουδαίαν προσφοράν του.

Τα Μέλη της Ένωσης των «ΥΠΕΡΜΑΧΩΝ»

«ΕΦΥΓΕ» Ο ΔΙΑΠΡΕΠΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΒΟΥΤΣΙΝΑΣ

Στις 16-11-07 και σε ηλικία 73 ετών έφυγε από τη ζωή ο διαπρεπής καθηγητής της μουσικής μας και γνήσιος εκφραστής της ψαλτικής τέχνης, Ανδρέας Βουτσινάς. Ο αείμνηστος υπήρξε επίλεκτο μέλος των «ΥΠΕΡΜΑΧΩΝ» και ένθερμος υποστηρικτής των γνήσιων μουσικών μας παραδόσεων.

Είχε κάνει μουσικές σπουδές στο Ωδείο Αθηνών και Βυζαντινολογία στο Πανεπιστήμιο των Βρυξελλών και κατείχε διπλώματα: α) Βυζαντινής Μουσικής και Ιστορίας, β) Μουσικοδιδασκάλου, γ) Αρμονίας, δ) Αντίστιξης, ε) Φούγκας και Σύνθεσης. Επίσης κατείχε την χρυσή κάρτα του Cozmbridge. Υπηρέτησε στην Εκπαίδευση ως Καθηγητής, Γυμνασιάρχης και Επιθεωρητής. Υπήρξε αντιπρόεδρος του Ελληνικού Μουσικού Ινστιτούτου, αντιπρόεδρος των Ελλήνων Μουσουργών και για ένα διάστημα δήμαρχος Αιγάλεω.

Εκτός της προσφοράς του στην Εκπαίδευση και στα αναλόγια, άφησε και ένα τεράστιο συγγραφικό έργο, αποτελούμενο από 19 βιβλία ποικίλης ύλης για την μουσική μας. Περίφημη είναι η εργασία του στην έκδοση του «ΜΕΓΑΛΟΥ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΥ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ» του Χρυσάνθου, μεταφρασμένο στην δημοτική γλώσσα και σε δικά του αναλυτικά σχόλια.

Με την σύζυγό του Μαρικούλα ευτύχησε να αποκτήσει δυο παιδιά, τον Θεόφιλο και τον Σπύρο και να χαρεί πέντε εγγόνια. Χαρισματικοί και οι γιοί του, βαδίζουν στα ίχνη του μεγάλου πατέρα τους. Ο μεν Θεόφιλος είναι τενόρος και πρόεδρος του Δ.Σ. της Λυρικής Σκηνης καθώς και αντιδήμαρχος Αιγάλεω, ο δε Σπύρος είναι απόφοιτος του τμήματος της μουσικολογίας του Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης.

Προσηλωμένος στα παραδεδομένα της μουσικής μας ο Ανδρέας Βουτσινάς, άφησε υποθήκες στους νεότερους το

αξιολογώτατο συγγραφικό έργο του, την σύνεση, την υπευ-
θυνότητα, την σοβαρότητα και προ πάντων την ταπεινο-
φροσύνη, αφού δήλωνε πάντα: «**Είμαι ένας απλός δάσκα-
λος**».

Αιωνία του η μνήμη.

«ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ»

----- . -----

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Οι σελίδες του περιοδικού μας είναι στη διάθεση
κάθε διαφωνούντος με τα δημοσιεύματά μας, αρκεί να μας
αποστέλλονται κείμενα μουσικολογικού περιεχομένου,
επιστημονικώς τεκμηριωμένα και -πάντα- τηρούντα τους
κανόνες της δημοσιογραφικής δεοντολογίας. Παρακαλούμε
να αποφεύγονται τηλεφωνικές αντιδράσεις προς τον
πρόεδρο, τα μέλη του Δ.Σ. της Π.Ε.Π.Ε.Μ «ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ»
και προς τα μέλη της Συντακτικής Επιτροπής του περιοδι-
κού μας, διότι παρόμοιες ενέργειες και αντιδεοντολογικές
είναι και ουδέν θετικόν προσφέρουν.

Η Σ.Ε.

----- . -----

Η ΣΕΛΙΔΑ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Από το παρόν τεύχος εγκαινιάζουμε την σελίδα του
βιβλίου στην οποία θα παρουσιάζονται έργα θεωρητικά,
ιστορικά και μελοποιητικά της Ελληνικής μουσικής, που
απηχούν τα καθιερωμένα και εγκεκριμένα.

1) Χρυσάνθου: «ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΝ ΜΕΓΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ»
Α' Έκδοση 1832. Είναι το πρώτο με Πατριαρχική έγκριση
θεωρητικό, που περιγράφει την νέα γραφή και μέθοδο των
Τριών Διδασκάλων. Εκτός των επανεκδόσεων του, αποτελεί

και τον θεμέλιο λίθο για την συγγραφή τόσων άλλων θεωρητικών.

2) Χρυσάνθου: «ΜΕΓΑΛΟ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΝ ΜΕΓΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ» σε μετάφραση και σχόλια Ανδρέα Βουτσινά (τόμοι 2).

3) Δ.Γ. Παναγιωτόπουλου: «ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΙΣ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ».

4) Αβραάμ Ευθυμιάδη: «ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ».

5) Διαμαντή Μαυραγάνη: «ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ».

6) Ζαχαρία Πασχαλίδη: «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ».

7) Σπύρου Χ. Ψάχου: «Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ».

8) Αρχιμανδρίτου Αθανασίου Σιαμάκη:

α. «Κλεωνίδου, Εισαγωγή Αρμονική».

β. «Αλυπίου, Εισαγωγή Μουσική».

γ. «Πλουτάρχου Αθηναίων, Περί Μουσικής».

δ. «Μουσικολογικές Επισημάνσεις».

ε. «Μουσικολογικά Θέματα».

9) Βασίλη Κατσιφή: «ΜΕΛΕΤΗ - ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΤΟ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΤΟΥ Σ. ΚΑΡΑ».

10) » » : «ΕΛΞΕΙΣ Η ΑΡΜΟΝΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ».

11) Ιωάννου Σχώρη: «ΤΥΠΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΗ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΣ ΤΟΥ ΟΡΘΟΥ».

12) Κων/νου Ηλιάδη: «ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ» (τόμοι 2).

13) Ιωάννου Τσερεβελάκη: «ΕΜΜΕΛΗΣ ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΑ-ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΑΙΣΘΗΤΙΚΑ ΔΟΚΙΜΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ»

----- . -----

Η Γ.Σ. ΚΑΙ ΟΙ ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ ΤΩΝ «ΥΠΕΡΜΑΧΩΝ»

Την Κυριακή 2-12-07 πραγματοποιήθηκαν η Γενική Συνέλευση και οι αρχαιρεσίες της Πανελληνίας Ένωσης Προασπιστών της Εθνικής Μουσικής «ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ». Το Σάββατο 8-12-07 συγκροτήθηκε το νέο Δ.Σ. ως εξής:

- 1) Ακρίδας Θεόδωρος, Πρόεδρος.
- 2) Γκοτσόπουλος Ανδρέας, Α' Αντιπρόεδρος.
- 3) Ζαρακοβίτης Κων/νος, Β' Αντιπρόεδρος.
- 4) Καμπίτσης Δημήτριος, Γ.Γραμματέας.
- 5) Κατσιφής Βασίλειος, Ειδ.Γραμματέας.
- 6) Σαλάτας Σπυρίδων, Ταμίας.
- 7) Γιάννου Νικόλαος, Μέλος.
- 8) Τσιντζίρα Βαρβάρα, Μέλος.
- 9) Κοτρώτσος Παναγιώτης, Μέλος.

ΕΞΕΛΕΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- 1) Χατζηχρόνογλου Γεώργιος.
- 2) Κότσικας Δημήτριος.
- 3) Σιώλος Γρηγόριος.

----- . -----

(Η συνέχεια του άρθρου « Έχω δίκιο ή άδικο», του αξιότιμου κ. Νικόλαου Γιάννου, λόγω πληθώρας ύλης, θα δημοσιευτεί στο επόμενο τεύχος του περιοδικού μας).

Κανών ΟΕ.

Τῆς ἐν Τρούλλῳ Πενθέκτης Συνόδου.

« Τοὺς ἐπὶ τῷ ψάλλειν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις παραγινομένους, βουλόμεθα μίτε βοαῖς ἀτάκτοις κεχρῆσθαι καὶ τὴν φύσιν πρὸς κραυγὴν ἐκβιάζεσθαι, μίτε τι ἐπιλέγειν τῶν μὴ ἐκκλησία ἀρμοδίων τε καὶ οἰκείων, ἀλλὰ μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ κατανύξεως τὰς ψαλμωδίας προσάγειν τῷ τῶν κρυπτῶν ἐφόρῳ Θεῷ. Ἐυλαθεῖς γὰρ ἔσεσθαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ τὸ ἱερὸν ἐδίδαξε λόγιον.»

Δηλαδή: Αυτοί που είναι ψάλτες στις Εκκλησίες και (με την ψαλτική τους τέχνη) αποδίδουν τους εκκλησιαστικούς ύμνους, προτιμούμε να μη χρησιμοποιούν (κατά το ψάλισμά τους) απειθάρχητους ήχους και με μεγάλη ένταση αναγκάζοντας (ή εκβιάζοντας) έτσι τον εαυτό τους να βγάξει πολύ δυνατές και βίαιες φωνές, ούτε να επιλέγουν κάποιο μουσικό κομμάτι που δεν είναι ευάρμοστο (αρμονικό) και κατάλληλο για την εκκλησία, αλλά (προτιμούμε) να αποδίδουν (να προσφέρουν) στο Θεό, που είναι έφορος (επόπτης) των μυστικών (του κάθε ανθρώπου), με ιδιαίτερη προσοχή και κατάνυξη τους τέτοιου είδους θρησκευτικούς ύμνους. Διότι ο ιερός λόγος διδάσκει ότι (πρέπει να) είναι ευλαβή (ευσεβή) τα τέκνα του Ισραήλ.

ΓΕΝΙΚΟ ΣΛΛΠΙΣΜΑ

«**ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ**» αγωνιούμε και αγωνιζόμαστε για τη διάσωση και διατήρηση των γνήσιων μουσικών μας παραδόσεων. Οι προσπάθειες μας είναι καθαρώς ιδεολογικές. Γι' αυτό παρακαλούμε όλους τους προσηλωμένους στις μουσικές μας παραδόσεις, ερευνητές, μουσικολόγους, ψάλτες, τραγουδιστές, οργανοπαίχτες και φιλόμους να εγγραφούν στην Ένωσή μας. Η όποια βοήθειά τους είναι πολύτιμη.

«ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ»

Κάθε ενυπόγραφο κείμενο, εκφράζει τις απόψεις του υπογράφοντος. - Συνδρομές, προαιρετικές.

